

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за II квартал 2024 року

Відповідно до Програми та затвердженого графіку відбору проб протягом II кварталу водогосподарськими організаціями семи областей забезпечено відбір 117 проб, що становить 100 % до плану.

Лабораторією моніторингу вод Північного регіону, м.Вишгород по 103 пробах виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, летких органічних сполук та важких металів.

За результатами вимірювань зафіксовано перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{мах}) за **вмістом нікелю та його сполук** (норма-34 мкг/дм³):

Квітень:

- 193,1 мкг/дм³ - р. Горинь, с. Ланівці (в 5,7 раза)

Травень:

- 125,1 мкг/дм³ - р. Горинь, 67 км, с. Висоцьк (у 3,7 раза)
- 87,7 мкг/дм³ - р. Случ, 203 км, м. Звягель (у 2,6 раза)
- 60,113 мкг/дм³ - р. Прип'ять, 616 км, с. Люб'язь (у 1,8 раза)
- 35,8 мкг/дм³ - р. Ствига, 95 км, с. Познань (у 1,1 раза).

Червень:

- 38,6 мкг/дм³ - р. Горинь, 67 км, с. Висоцьк (у 1,1 раза);

Крім того у межах допустимих значень нормативів екологічної якості у досліджених пробах виявили присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен, антрацен та бензол
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ)
- леткі органічні сполуки: дихлорметан (хлористий метилен); 1,2,4 трихлорбензолу 1,2,3 трихлорбензолу і тетрахлоретилен;
- метали: хром, нікель та миш'як.

В 4-х пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та 6-ти транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод (30 проб/ 600 вимірювань).

Значення більшості показників якості поверхневих вод знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного та рибогосподарського водокористування, за винятком заліза загального та марганцю, що обумовлено впливом болотних вод водозбірного басейну річки Прип'ять, азоту амонійного по всіх транскордонних створах та БСК₅ в річках Уборть с. Рудня Хочинська та Случ питний в/з м. Звягель.

Аналіз стану МПВ питних водозаборів за фізико-хімічними показниками:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,52 мгО₂/дм³ в р. Хомора, м. Полонне

максимальне значення: 3,33 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 30,76 мгО/дм³ р. Хомора, м. Полонне

максимальне значення: 37,04 мгО/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,317 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 1,280 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 0,170 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне та р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький до 3,93 мг/дм³ р. Уж, в/з м. Коростень;
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,020 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,039 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,027 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,094 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 185,0 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 367,0 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
  - 1,812 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
  - 0,488 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
  - 0,157 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
  - 0,127 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
  - 0,392 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
  - 0,150 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
  - 0,131 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
  - 0,120 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

Транскордонні водотоки:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,09 мгО₂/дм³ в р. Стир, с. Зарічне

максимальне значення: 3,33 мгО₂/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська

- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)

мінімальне значення: 26,75 мгО/дм³ в р. Ствига, с. Познань

максимальне значення: 35,40 мгО/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній - іон (норма - 0,50 мг/дм³) зафіксовано **перевищення**:

- 1,647 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 1,010 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,937 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,868 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
- 0,698 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 0,670 мг/дм³ в р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

- фосфат - іони (норма - 2,15 мг/дм³): в межах від 0,094 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 0,332 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;

- нітрат - іони (норма - 40 мг/дм³): в межах від 1,360 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 1,933 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;

- нітрит - іони (норма - 0,08 мг/дм³): в межах від 0,044 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до зафіксовано **перевищення**:

- 0,124 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;

- 0,107 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне;
- 0,086 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 235,0 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 242,0 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³)
  - 3,520 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
  - 0,195 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
  - 0,185 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
  - 0,185 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
  - 0,170 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
  - 0,163 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.
-
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³)
  - 0,425 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню знаходився на рівні 3,64-12,03 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³. Мінімальне значення фіксувалось р. Случ, 406 км, с. Чернелівське вдсх., питний в/з м. Хмельницький.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра за II квартал 2024 року

Моніторинг поверхневих вод у межах області в суббасейні середнього Дніпра БУВР Прип'яті здійснює на 10 пунктах спостережень, 9 МПВ на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша, Возня та Ів'янка.

5-ть пунктів моніторингу розташовані на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення.

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин за II квартал 2024 року відібрано 30 проб води, 100% плану та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів і важких металів виконані по 22 пробах.

За результатами вимірювань лише у квітні виявили перевищення Екологічного Нормативу Якості (ЕНЯ_{max}) за **вмістом свинцю та його сполук (норма-14 мкг/дм³):**

- 71,2 мкг/дм³ - р. Гнилоп'ять, 79 км, с. Медведівка (у 5,1 раза).

та нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³):

- 261,9 мкг/дм³ -р. Гнилоп'ять, 79 км, с. Медведівка (у 7,7 раза);
- 38,1 мкг/дм³ -р. Ірша, Малинське вдсх., 31 км, м. Малин (у 1,1 раза).

Крім того у межах допустимих значень нормативів екологічної якості у досліджених пробах виявили присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен та бензол
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ)
- леткі органічні сполуки: дихлорметан (хлористий метилен)
- метали: хром, нікель та миш'як.

У 5-ти питних водозаборах визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод (15 проб/ 300 вимірювань).

Значення більшості показників якості поверхневих вод знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного водокористування, за винятком заліза загального та марганцю по усіх створах та БСК₅ в річках Тетерів, Гнилоп'ять та Возня.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ:

- ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 27,61 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова
максимальне значення: 38,70 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,85 мгО₂/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова
максимальне значення – зафіксовано **перевищення:**

- 3,84 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,33 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир
- 3,12 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній - іон (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,250 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,370 мг/дм³ -р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 1,173 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 4,590 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
- нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,019 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,085 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
- фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,089 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир та р. Гнилоп'ять, м. Бердичів до 0,105 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
- сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 264 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська до 415 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, питний в/з м. Бердичів.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

Зафіксовано перевищення показників:

- заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):
  - 0,899 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
  - 0,560 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
  - 0,540 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
  - 0,504 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
  - 0,280 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.
- марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):
  - 0,236 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
  - 0,161 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., смт. Нова Борова;
  - 0,138 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
  - 0,126 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
  - 0,077 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню знаходився на рівні 10,45-11,76 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.

Вплив на формування якості води у суббасейні Прип'яті та середнього Дніпра продовжують чинити процеси розкладання органічних речовин, спричинені продуктами життєдіяльності живих організмів, які потрапляють у водні об'єкти, передусім, від точкових джерел з недостатньо очищеними стічними водами населених пунктів, промисловими стічними водами. Навантаження небезпечними речовинами пов'язане з впливом пріоритетних речовин, які надходять до водних об'єктів як від точкових так і дифузних джерел.

Результати вимірювань опубліковані за допомогою веб-системи Держводагентства «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davt.gov.ua>